

PRVNÍ (K)ROKY ROVERSKÉHO KMENE

SKAUT

*Zakládání roverských kmenů
a inspirace do roverské činnosti*

PRVNÍ (K)ROKY ROVERSKÉHO KMENE

ROVERSKÝ
ODBOR
JUNÁKA

OBSAH

PŘEDMLUVA 4

CO JE TO ROVERING 5

JAK ZAČÍT 7

ZKUŠENOSTI 9

- Jan Jeňa Balajka – RK Rozbřesk Břeclav 9
- Jakub Makča Zoblivý – RRetalon Křtiny 11
- Tomáš Katamaru Adámek – Ostrava 12
- Kamil Abe Ošlejšek – RK Nibowaka Boskovice 13
- Michal Majkl Holobrádek – RK Rozbřesk Břeclav 14

SHRNUTÍ KAPITOLY 16

JAK POKRAČOVAT 17

ZKUŠENOSTI 19

- Jan Jeňa Balajka – RK Rozbřesk Břeclav 19
- Michal Majkl Holobrádek – RK Rozbřesk Břeclav 21
- Jakub Makča Zoblivý – RRetalon Křtiny 23
- Kamil Abe Ošlejšek – RK Nibowaka Boskovice 25
- Josef Padre Šaroun – RK Murlok Blansko 26
- Ondřej Dýšek Kučera – Slovácký Roverský Kmen 27
- Ondra Procházka – PARS Pardubice 28

INSPIRACE NA ROVERSKÉ AKCE 29

SHRNUTÍ KAPITOLY 30

FORMÁLNÍ ZALOŽENÍ RK: REGISTRACE 31

ROVERING VE STŘEDISKU 32

POSTŘEHY VŮDCŮ STŘEDISEK 34

ZÁVĚR 38

DŮLEŽITÉ ODKAZY 39

PŘEDMLUVA

Právě v ruce držíš novou příručku, která je věnována roveringu. Jak sám název napovídá, věnuje se tématu zakládání roverských kmenů.

Cílem této příručky je podat pomocnou ruku při zakládání roverských kmenů. Chceme pomoci lidem, kteří by rádi kmen rozjeli, ale nejsou si jistí, kde začít a na co si dát pozor. Svě si v ní taky najdou roveři a rangers, kteří už svůj fungující kmen mají, protože příručka obsahuje mnoho nápadů a inspirace do roverské činnosti. Věříme, že bude přínosem i pro vedoucí středisek, výchovné a roverské zpravodaje. Pro ty je určena především poslední kapitola. Pokud nechceš zakládat roverský kmen, ale jen něco dozvědět o roveringu, pak mnoho užitečných odkazů najdeš v závěru příručky.

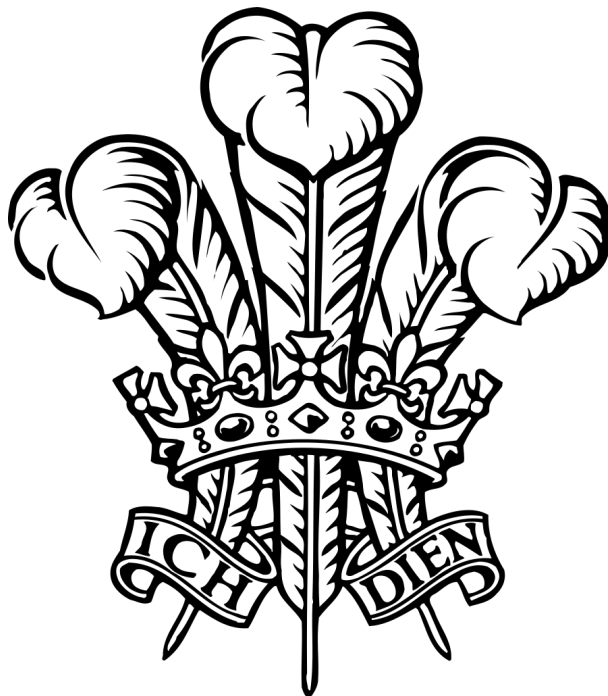
Rovering ti nabízí spoustu možností a příležitostí na pestrý program. Možností, jak prožívat rovering je nespočet. Někde fungují střediskové roverské kmeny, jinde zase kmeny pro roveře a rangers z celého okresu. Pokud působíš ve vedení oddílu, tak to je také část roverského programu. Každý z nás je z jiného prostředí

a má pro svou činnost jiné podmínky. Jak tedy vidíš, rovering je pestrý a je takřka nemožné vytvořit jeden jediný zaručený funkční návod, jak by měla činnost roverských kmenů vypadat.

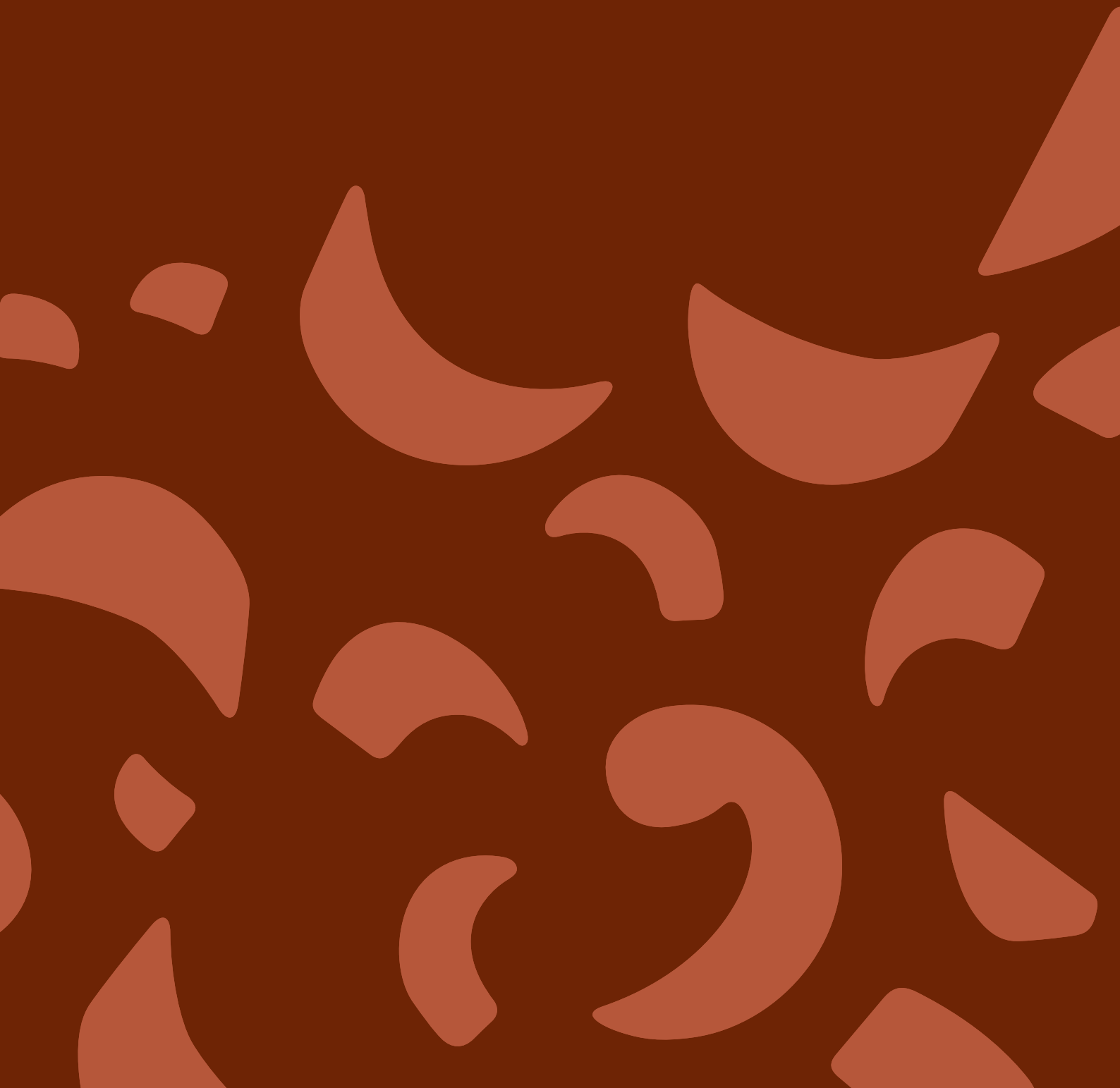
Proto jsme tuhle příručku pojali jinak. Na dalších stranách si kromě stručného úvodu do světa roveringu budeš moct přečíst zkušenosti lidí, kteří mají za sebou rozjíždění a zakládání roverského kmene. Každý z nich měl jiné podmínky, různě velké středisko nebo různý počet lidí. Ty nejdůležitější věci se ale opakují u většiny z nich a jejich výčet najdeš shrnutý před každou kapitolou.

Je jen na tobě, co si odtud dokážeš odnést. Jak už víš, zaručený návod tu nenajdeš. Najdeš tu ale nepřehledné množství inspirativních zkušeností a poznatků a je jen na tobě, které z nich dokážeš využít ve svém případě. Věříme tomu, že ti tyto informace budou užitečné a pomohou v záměru založit roverský kmen.

Roverský odbor

CO JE TO ROVERING

ROVEŘI A RANGERS JAKO VÝCHOVNÁ KATEGORIE

Roveři a rangers (RS¹) jsou čtvrtou a poslední výchovnou kategorií Junáka. Roverský věk začíná v 15 letech a končí ve 26 letech. Jelikož je ale toto věkové rozmezí extrémně dlouhé, je jasné, že patnáctiletý člověk má rozdílné potřeby a požadavky než člověk o deset let starší. Proto RS dělíme na mladší (15–18 let) a starší (19–26 let). Každá z těchto kategorií má svá specifika. Pro začínající RS většinou není jednoduché se ve světě roveringu zorientovat a zpočátku potřebují pomoc od někoho, kdo jim v orientaci po-

může. Může to být vedoucí oddílu, vedoucí roverského kmene² nebo někdo starší, kdo už s roveringem zkušenosti má. Tato pomoc má postupně ustupovat v souvislosti s tím, kdy RS přebírají více zodpovědnosti za svůj rozvoj.

Jako výchovná kategorie potřebují i RS prostor pro svůj vlastní rozvoj a růst. Mají tomu mít uzpůsobený program a je chybou vnímat je pouze jako „služební jednotku“ pro středisko/oddíl. RS se nepochybně na životě a fungování střediska mají podílet, ale má-li být jejich růst a rozvoj komplexní, potřebují prostor i pro sebe.

Komplexněji tuto problematiku probírá chystaná Roverská metodika, kde se můžeš dočíst více. ♣

Základní stavební kameny roveringu

Zásadním prvkem roveringu je důraz na to, že RS přebírají zodpovědnost za svůj život. Promítá se to v tom, že se podílejí na tvorbě programu sami pro sebe, a tak si určují, jakým oblastem a činnostem se chtějí věnovat a rozvíjet se v nich (služba sobě). Přestávají tak být konzumenty programu, jako tomu bylo v předchozích věkových kategoriích. To se však děje s přihlédnutím k výše zmíněnému, tedy že mladší RS potřebují minimálně zpočátku podporu, protože tento přechod není samozřejmý ani jednoduchý.

Další nedílnou součástí roveringu je posouvání svých hranic, a to nejen fyzických, ale i psychických a duchovních. V roverském věku dostáváme příležitost si klást nové výzvy, které nám pomohou objevovat a dále rozvíjet své schopnosti, a tím nám mohou pomoci zjistit, kde ve společnosti máme své místo.

Roverské heslo je „Sloužím!“, a tak je služba nepochybně důležitou součástí roveringu. V návaznosti na tři skautské principy ji dělíme na službu nejvyšší Pravdě a Lásce, službu druhým a službu sobě. Proto tak nemá být chápána čistě jen jako služba oddílům nebo středisku. Je to jeden její střípek, ne však jediný.

Důležitou náplní je služba společnosti, která znamená otevřenost skautského života okolnímu světu. Snažíme se šířit skautské ideály k tomu, abychom dělali svět lepším. Právě v roverském věku k tomu máme mnoho příležitostí. Je důležité nezapomínat, že pro komplexní rozvoj RS je potřeba myslet na všechny tři složky služby, ne jen na vybrané z nich.

Roverský věk nám také dává příležitost objevovat nové rozměry skautingu. V kruhu podobně starých skautských přátel máme příležitost zažít něco nového a dosud nepoznaného. Klademe zde důraz na společenství, ze kterých často vznikají přátelství na celý život. Někdy právě v roverském věku dostávají RS v rámci skautingu poprvé příležitost být členy koedukovaného společenství, které je pro roverský věk přirozeným prostředím.

Dobrym pomocníkem pro výchovu RS mohou být projevy skautských kompetencí pro roverský věk (aktuálně v přípravě, plánovaná finalizace je v průběhu roku 2020). Navazují na projevy kompetencí předchozí výchovné kategorie, tedy skautské, a názorně ukazují, kam by měla směřovat výchova lidí v roverském věku a jaký by měl být její cílový stav. ♣

1 RS – zkratka původního anglického „Rover Scout“. V textu budeme zkratku RS používat pro rovery i rangers bez ohledu na pohlaví.

2 V textu budeme roverský kmen vždy označovat zkratkou RK.

JAK ZAČÍT

Plánování a přípravy

Před tím, než se pustíš do samotných akcí nového RK, je důležité si vyjasnit několik základních věcí. Dobré plánování a přípravy jsou stejně důležité jako úvodní akce samotná. V první řadě je důležité si o svém plánu promluvit s ostatními ve středisku. S vedoucím střediska i vedoucími oddílů si vyjasni, co od RK očekávají. Můžeš získat zajímavé názory a taky předejdeš možným nedorozuměním. Dobrým počátečním krokem může být také kontaktovat někoho, kdo už s RS ve středisku pracoval. Někdo ze střediska ti určitě poradí, o koho se jednalo. Nikdy nevíš, co takový člověk s RS dělal nebo co plánoval. I v neuskutečněných plánech můžeš najít inspiraci pro tvůj záměr.

Jedním z prvních kroků tvých příprav může být promyšlení si vize, s jakou RK budeš zakládat. Zkus si říct, proč to děláš a jak by to mělo v ideálním případě vypadat. Zamysli se taky nad programem RK. RS by měli přijít se svými nápady, vždy je však dobré mít svou představu a v záloze své nápady.

Dalším osvědčeným krokem příprav je ujasnění si, pro koho RK budeš zakládat. Kdo budou RS, kteří se budou

účastnit tvých akcí? Je jim 16, nebo 19 let? Znájí se z dřívějšího působení u oddílů, nebo se uvidí poprvé? Tohle všechno jsou faktory, které bys měl/a při činnosti RK zohlednit. S tím se pojí také role vedoucího RK. Pokud bude RK určen převážně mladšími RS (15–18 let), musíš počítat s tím, že pravděpodobně bude aktivita RK záviset hodně na Tobě. Mladší RS teprve nastupují na cestu roveringu a poznávají možnosti, které jim nabízí – tvoje důležitá úloha tak bude jim tyto cesty ukazovat. Pravděpodobně budeš iniciátor/ka a tahoun/ka, který/á bude držet RK aktivní. Kluci a holky jistě časem budou více a více promlouvat do kmenových věcí, nepočítej ale s tím, že hned zpočátku budou přicházet s vlastními nápady a tvořit si všechny program.³ S takovým nastavením by RK dlouho nevydržel. Jak vidíš, tvá pozice vedoucí/ho RK je velice důležitá. Vyhodnoť si tak před samotným rozjetím RK, jestli je to v tvých silách, nebo jestli by sis měl/a najít někoho k sobě na pomoc. ♣

Rozjíždění činnosti a úvodní akce

Když máš výše zmíněné za sebou, můžeš přejít k samotným akcím. Je důležité, aby si RS z úvodních akcí RK odnesli hodnotné zážitky, které v nich zažehnou touhu být členem/členkou RK a chuť účastnit se dalších akcí. Druhým zásadním stavebním kamenem fungujícího RK je dobrý kolektiv. Dobrý kolektiv stojí na společných zážitcích, které jej stmelí a budou provázet možná po celý život.

Jako vhodné rozjetí fungování RK se tak nabízí zaměřit úvodní akce na silné zážitky, během kterých se vám podaří stmelit kolektiv. Zapojit také můžeš malou ochutnávku toho, co to rovering vůbec je. Bude hodně času na to objevovat kouzlo roveringu, ale i z úvodní akce by měl být rovering cítit. Je to přece jenom něco nového a tajemného, co doposud RS nezažili. Možností, jak to udělat, je spousta. V této kapitole se dozvíš, jak úvodní akce pojali někteří ostatní vedoucí RK. ♣

³ Tuto skutečnost uvádíme ji také za jeden ze základních stavebních kamenů roveringu v tomto dokumentu viz str. 6.

ZKUŠENOSTI

Jan Jeňa Balajka – RK Rozbřesk Břeclav

POČÁTEČNÍ AKTIVITY

Potřebu obnovit roving jsem začal vnímat v době, kdy jsem působil ve vedení jednoho ze dvou dětských oddílů našeho střediska. Tyto dva oddíly kromě společného areálu kluboven nesdílely mnoho. Celoroční program i tábory probíhaly odděleně a členové těchto oddílů se navzájem neznali, ve většině případů ani jmény. Kromě toho jsem tehdy v jednom z oddílů pozoroval stále se zvětšující generační mezeru mezi postupně stárnoucím vedením oddílu a staršími skautkami, které většinou ve věku kolem 15 let přestal skauting naplňovat a z oddílu odešly. Nabyt jsem tehdy přesvědčení, že oba tyto problémy (alespoň částečně) způsobuje absence roverského programu. Velkou oporou mi byla vůdkyně dívčího oddílu a současný vůdce střediska, kteří viděli problém stejně. S jejich pomocí jsme začali pořádat prvotní aktivity, které se později ukázaly jako důležitý základ RK.

Na úplném začátku jsme pracovali se skupinou starších skautů a skautek, kteří ještě nebyli v roverském věku, ale chtěli jsme udělat něco proto, aby neodešli ze skautu, než do roverského věku dospějí. Zvolili jsme formu koedukované družiny, pro kterou byl připraven program na večerních schůzkách. Během roku taky proběhlo několik větších akcí jako večerní městská hra, přespání v klubovně, zimní výprava na běžky nebo schůzka na lezecké stěně. Kromě nenásilného představování roverských prvků jsme v počátku kladli důraz především na seznámení skautů a skautek mezi sebou a na zábavný a netradiční program. Do přípravy programu pro tuto skupinu se mi podařilo zapojit i členy vedení při obou oddílech a někteří z nich projevíli zájem se do budoucna na rovingu aktivně podílet.

Již po necelém roce byl patrný výsledek této činnosti. Skauti a skautky se mezi sebou začali bavit, navzájem se navštěvovali na schůzkách a scházeli se i mimo skaut. A přestože vzdorovití adolescenti často říkají opak, dlouhodobě vysoká účast na schůzkách a akcích svědčila o jejich oblíbenosti těchto činností.

PLÁNOVÁNÍ A PROGRAM

Nadšení této doby vyústilo v to, že velká část střediska začala vnímat důležitost a potenciál rovingu a my jsme k němu začali přistupovat koncepčně a plánovat do budoucna. Spolu se zástupci vedení oddílů a užším jádrem lidí, kteří se chtěli na vedení RS podílet, jsme na poradě učebnicově analyzovali silné a slabé stránky, možné příležitosti a hrozby. Na jejich základě jsme vytvořili zastřešující plán na další roky. Přestože tuto část plánování mnoho lidí tehdy vnímalo jako nutnou povinnost známou ze skautských kurzů, věřím, že nám tehdejší porada umožnila sjednotit představy a vytvořila určitou řídicí linii na další roky. Na další schůzce jsme již s většinou současných nebo budoucích RS plánovali, co konkrétního bychom mohli do budoucna podniknout. Nápadů padly desítky a velkým zadostiučiněním pro mě bylo, že se RS sami začali hlásit k jejich realizaci. Od této chvíle nastal zásadní zlom, že již nebylo potřeba vymýšlet programy jednotlivých schůzek, ale namísto toho hledat společný termín pro uskutečnění návrhů aktivit ze společného seznamu.

Během jara téhož roku jsme stihli několik dalších akcí jako například noční přechod Pálavy se spřátelenými RS ze sousedního města, návštěvu lanového centra a místo tehdy zrušeného Obroku jsme vyrazili pomá-

hat na zatopenou farmu v severních Čechách. Přestože oddíly v létě tábořily na jiných místech, uspořádali jsme společný roverský víkend na jednom z táborů a jako odpověď byla spontánně zorganizovaná roverská návštěva druhého tábora o týden později. V létě jsme se dohodli, že po prázdninách roverskou činnost rozjedeme naplno a s velkým očekáváním založíme (prozatím neoficiálně) RK.

Po prázdninách jsme poprvé jako RK společně vyrazili na velkou akci. Byl jí tehdy přesunutý podzimní Obrok, který byl pro budoucí RK jako partu lidí obrovským impulsem. Tam také vznikl název Rozbřesk jako zkratka ROverský kmen BŘEclavských SKautů, který se později stal názvem našeho RK.

Začátkem října došlo k zásadnímu okamžiku, kdy byl RK Rozbřesk slavnostně založen a vstoupilo do něj prvních 7 členů. Iniciační a vstupní rituál proběhl formou víkendové akce zaměřené především na důkladné seznámení s prvky rovingu, utužení vztahů ve skupině formou vystavení psychicky náročné situace, která byla zároveň podstatou vstupní zkoušky do RK. Přesný obsah vstupní zkoušky je znám pouze členům RK, kteří zkoušku podstoupili a dlouhodobě ji udržují jako společné kmenové tajemství. Večer završil slavnostní oheň, při kterém nově vstupující členové složili roverský slib a jako symbol dostali červenou šňůrku ke kroji. ♣

Jakub Makča Zoblivý – RRetalon Křtiny

POČÁTKY A PLÁNOVÁNÍ

RK se začal formovat z již existujícího RK s názvem Jumpers. Tento RK sloužil spíše jako „skladiště“ vedoucích, kteří neměli pevné místo u oddílu. Program pro RS prakticky neexistoval, vlivem různých vztahových eskapád, ztrátou motivace u jednotlivých členů a nedostatečnou podporou z vedení střediska (díky vážnějším záležitostem k řešení) se RK prakticky rozpadl.

Při novém zakládání RK, jsme nejprve zjistili všechny problémy, které v minulém RK zapříčinily jeho rozpad, abychom je zbytečně neopakovali. Dále jsme si tvořili samotnou identitu RK – základní stanovy, naše rituály, naše akce, které bychom chtěli opakovat pravidelně každý rok, naše symboly (roverská hůl, znak, název). Symboly jsme tvořili delší časový úsek, např. název přišel sám od sebe, nějak cíleně jsme ho nevymýšleli. Jednoduše řečeno, důležité bylo udělat si kostru, základy, na kterých mohou členové, co přijdou po nás, dál stavět, upravovat ji, inovovat.

ÚVODNÍ AKCE

Z akcí, které jsme chtěli dělat pravidelně a které jsme měli hned po obnovení, byl nejdůležitější zahajovací RR víkend, kde jsme měli první den slavnostní oheň na významném místě pro skauting ve Křtinách. Oheň byl spojený s volbou vedoucích RK a s jedním tajným rituálem, který se bude opakovat na této akci každý rok. První den se tedy zabýval především identitou RK a jeho rituály. Druhý den byl spjat s brigádou pro středisko, menším výletem, který byl prostoupen několika zastávkami, kde jsme probírali, co bychom chtěli tento rok dělat a jak by naše akce měly vypadat. Večer byly různé hříčky, hra na kytaru. Prostřední den byl tedy primárně určen na stmelení kolektivu. Třetí den byl čistě organizační, kdy jsme měli velkou radu, kde jsme sepsali a odhlasovali vše, na co jsme v průběhu víkendu přišli a zapsali jsme to do zápisu. Např. jsme se zde domluvili (z toho, co jsem ještě nezmínil), že vytvoříme „RRdisk“ na Google disku, kde budeme dávat všechny materiály, které se RK týkají. ♣

Tomáš Katamaru Adámek – Ostrava

PŘÍPRAVY

Zpočátku jsme si kladli otázku, kterým směrem se vydat. Nám pomohlo pobavit se s vedoucím svého oddílu, vedoucím střediska, jeho zástupcem, někým z oldskautů nebo třeba i bývalým členem střediska. Každý z nich může mít zajímavé nápady, zkušenosti a postřehy ze skautského života i mimo něj.

Pokud to pořád vypadá, že je to málo, další možnost je zkusit roverského zpravodaje na skautském okrese nebo se domluvit na návštěvě jiného RK – účast na takové schůzce nebo akci může být lepší, než o tom jen číst.

ÚVODNÍ AKCE

Měl jsem plán, že když bude program na schůzkách zajímavý a některé akce RK na hranici komfortní zóny, budou všichni chtít jít dál a zkoušet, kam až mohou jejich hranice dojít. Na schůzkách jsme se věnovali hlubšímu rozvoji dovedností – složitější šifry, hry více zaměřené na improvizaci, tvořivost, samostatnost i na spolupráci. To, co mělo mít soudržný efekt, byly ale akce.

Jedna z prvních akcí byla adrenalinová a hodně závislá na důvěře v ostatní. Účastníky jsme rozdělili

do skupin, kde jeden viděl, ale ostatní měli zavázané oči. Procházeli městem, plnili úkoly, jezdili i MHD. To bylo namixováno ještě s návštěvou Adventure golfu a technického muzea (do obojího samozřejmě s plným viděním). Večer jsme potom hráli *Riskuj!* na otázky z muzea. Myslím, že tohle byl dobrý začátek a nabudilo to nejen všechny účastníky, ale i nás, kteří jsme se snažili tomu roverskému programu dát šťávu.

Další akce, která asi všem zúčastněným zůstala pod kůží, byl přechod Beskyd. V pátek odpoledne jsme vyrazili na západ slunce na Lysé hoře, bohužel díky zpoždění vlaku se to nepodařilo. To nám ale náladu nezkažilo, přespali jsme a je nádherný pocit, když ráno nemusíte jít nikam daleko a přitom vidět ten nádherný východ slunce. Pak jsme vyrazili na cestu přes několik vrcholů až do Rožnova pod Radhoštěm. Ve výsledku to bylo (včetně pátku) téměř 54 km za 30 hodin, z toho bylo cca 5 hodin spánku. Celkem jsme nastoupali přes 2 600 výškových metrů a to stejné jsme sestoupali. Když jsme dorazili do cíle, byl to neskutečný pocit. Všichni unavení, ale spokojení se sebou a taky s tím, že jsme to absolvovali společně. Byl to přesně ten pocit, který hřeje ještě o několik let později a člověk se o něj opírá, když mu není nejlíp. ♣

Kamil Abe Ošlejšek – RK Nibowaka Boskovice

NAŠE ZAČÁTKY A STRUKTURA FUNGOVÁNÍ

Naše skautské družiny měly mnoho členů ve věku 15 let a bylo tedy nutné, aby tito chlapci pokračovali v další skautské výchově, a to v rovingu. Kvůli tomu byl oficiálně založen RK a byla podepsaná zakládající listina. Členství mělo již určitá pravidla a bylo rozděleno do několika skupin:

- čekatel – věk alespoň 14 let, čekatelem může být jen jeden rok,
- kamarád – má alespoň 15 let, nechce být přímo členem, zúčastňuje se pouze akcí, na které je pozván, ale měl by se zúčastnit nejméně jedné akce za půl roku, nemá právo hlasovat na sněmu,
- člen RK – má alespoň 15 let a skautský slib, účastní se všech akcí RK, složí závazek k RK a jeho zásadám, členství schválí RK, má právo hlasovat na sněmu,
- Nibowaka – má alespoň 18 let, rozhodne se po celý život naplňovat a šířit myšlenky Nibowaky, složí celoživotní slib.

Členové RK měli právo hlasovat na sněmu, který se uskutečňoval vždy na sněmovním místě ve dny rovnodennosti, tedy 21. března a 23. září. Na tomto sněmu probíhá nejen přijímání nových členů, ale i volby úředníků RK:

- náčelník kmene (vedoucí RK) – musí mít alespoň 18 let, zastupuje RK na oddílové radě, navrhuje program RK a předsedá sněmu, potvrzuje splnění Mikanu (roverská zkouška) a uděluje Wakany, navrhuje vyloučení z RK,
- zástupce náčelníka – má alespoň 18 let, má na starost program po technické stránce, přebírá funkci náčelníka v jeho nepřítomnosti,

- hospodář kmene – vede roverskou banku, jednou měsíčně oznamuje stav účtů, snaží se zajistit brigády pro RK, má na starosti správu hmotného majetku,
- zdravotník kmene – má zdravotnický kurz, nosí na výpravy kmenovou lékárníčku,
- kronikář kmene – píše kmenovou kroniku a vede kmenové fotoalbum, shromažďuje všechny materiály o historii,
- kuchař kmene – sestavuje jídelníček na vícedenní výpravy, zajišťuje potraviny.

V dalším období našeho RK nastala dost zásadní změna v chápání rovingu. Jednak se opět změnil vedoucí oddílu a zbylá část RS, kteří byli i činovníci v oddíle, měli tendenci se scházet a pořádat různé akce nejen pro druhé, ale i pro sebe. Důvodů bylo několik: jednak vedení oddílu mělo možnost navštěvovat i jiné akce než oddílové, čistě zaměřené pro sebe, dále odrea-gování se od náročné činnosti, semknutí činovníků a větší poznání sebe sama, ale i druhých.

ZALOŽENÍ 10. ODDÍLU RS VE SKAUTSKÉM STŘEDISKU BOSKOVICE

10. oddíl byl založen v roce 2010. Ústřední myšlenka byla spojit aktivní činnosti všechny RS v celém středisku, založit pro ně prostě samostatný oddíl. Jelikož řada oddílů ve středisku funguje tak, že se zaměřují na všechny výchovné kategorie, tedy mají i svůj vlastní RK. Některé oddíly tuto myšlenku nepodpořily. Důvodem byl i různý pohled na roving. 10. oddíl posbíral jen ty členy, kteří odešli z oddílů z různých důvodů. Jedná se převážně o starší RS, takže jejich činnost není pravidelná, ale i přesto jsou oporou ve středisku a pomáhají při jeho aktivitách. ♣

Michal Majkl Holobrádek – RK Rozbřesk Břeclav

PŘÍPRAVY A PLÁNOVÁNÍ

Začali jsme tím, že se sešli všichni ti, kteří měli zájem pracovat s RS ve středisku, vedoucí oddílů a vedoucí střediska. V první fázi jsme se bavili o tom, co od roverského společenství očekáváme. V naší situaci to byla potřeba sblížení těchto lidí (protože v našem středisku byl jen chlapecký a dívčí oddíl, které spolu moc nespolupracovaly). Dali jsme si tedy jeden z prvních cílů našeho snažení, aby následná roverská činnost, kterou pro ně budeme chystat, pomohla k celkovému sblížení lidí ve středisku. Ve zpětném pohledu bylo tohle vyjasnění si pro nás důležitých cílů napříč střediskem hodně důležité, protože jsme tomu následně přizpůsobovali směřování RK. Důležitá byla taky vyjádřená podpora a pochopení našeho záměru vedoucím střediska. Díky tomu jsme věděli, že se na něj v případě jakýchkoliv problémů, dotazů nebo podpory můžeme kdykoliv obrátit. On zároveň věděl, jaké jsou naše plány.

ÚVODNÍ AKCE

Jelikož naše „silná generace“ dorůstajících RS ještě nebyla v úplně roverském věku, rozhodli jsme se na jeden rok vytvořit družinu mladších RS. Členům této družiny bylo 14–15 let a naším cílem pro tento rok bylo, abychom jim lehce ukázali, co obnáší roverský program, co je za ten rok, až přijdou do RK, zhruba může čekat, ale zároveň jsme si dávali hodně velký pozor, aby nedocházelo k vykrádání programu. Chtěli jsme, aby jen zjistili, co všechno je může čekat, ale nechtěli jsme, aby jejich program byl čistě roverský. Druhým naším hlavním cílem bylo vzájemné poznání se a stmelení kolektivu. Vycházelo to i z toho, že se tito kluci a holky do té doby moc neznali. Program této družiny mladších RS byl takový, že během roku proběhlo pět 2–3hodinových schůzek (v intervalu 1× za 2 měsíce). Každá ze schůzek byla zaměřená na jeden smysl (zrak, sluch, čich, hmat, chuť), a to různým způ-

sobem, takže např. o daný smysl přišli nebo naopak měli používat pouze daný smysl. V každé schůzce ale byly prvky na poznání se a vzájemnou spolupráci.

Tento koncept nám velmi pomohl v následném tvoření ducha RK, protože se všichni už mezi sebou tak nějak znali a trochu se u nich zmenšily obavy, co je v RK bude od nového roku čekat.

Další rok přišel okamžik, kdy tahle parta lidí měla vstoupit plnohodnotně do RK. V našem RK máme tradici, že každý rok v říjnu nebo listopadu probíhá přijímací rituál do RK. Dali jsme si tedy za cíl, že během těchto 2 měsíců od začátku školního roku dáme těmto RS možnost zažít na vlastní kůži co nejvíc z roveringu.

Z toho důvodu jsme v těchto 2 měsících pro RS nachechali 6 akcí. První z nich byla zahajovací úvodní schůzka, na které jsme se potkali poprvé po prázdninách a společně domlouvali organizační věci. Součástí bylo taky představení naší kmenové roverské stezky a taky úvodní vigilie. Šlo o program, během kterého měli všichni jednotlivci hodinu času na přemýšlení nad 3 příběhy, které směřovaly ke 3 principům roveringu/skautingu (služba sobě, druhým a nejvyšší Pravdě a Lásce). Společně jsme přespali a následujícího rána vyšli na východ slunce.

Každá z dalších akcí měla za cíl představit nějakou část toho, co je v roveringu čeká. Během první akce měli RS možnost se zamyslet nad tím, co jim skauting dává a bere a následně si tak porovnat množství času věnovaného skautingu a toho, co z něj mají. Během další aktivity měli RS prostor na zamyšlení, kdo vlastně jsou. Celá takhle schůzka tak byla zaměřená na nějaký hlubší rozměr roveringu. Chtěli jsme jim ukázat, že v roverském věku bude prostor i na hlubší témata a zamyšlení se nad svým místem ve společnosti nebo ve skautingu.

Další akce byla zaměřená na fyzický rozměr roveringu. Chtěli jsme ukázat, že jako RS dostanou prostor

pro překonání sebe sama, posunutí svých hranic a vystoupení z komfortní zóny. RS dostali instrukce o tom, že v pátek večer se mají dostavit na nádraží, odkud společně vyrazíme do hor. Žádné bližší informace však neměli, a tak byla pro ně celá akce trochu tajemná. Jako první jsme jim ve vlaku představili systém roverských výzev a projektů jako jeden z prvků roverského programu a následně jim oznámili, že tuto noc budeme plnit hned 2 výzvy:

- vyjdu na 3 hory vyšší než 1 000 m.n.m.,
- vyjdu na nejvyšší horu v okolí, a to v noci.

V tom okamžiku se dozvěděli, že jedeme až do Jeseníků, kde nás čeká stoupání až na Praděd. Během této akce jsme tedy ušli 25 km během 7 hodin, vystoupali z údolí na Praděd a sešli z druhé strany. To celé mezi půlnoci a sedmou ranní. Během akce byl čas na povídání, co od roveringu vlastně očekávají. Byla to taky hodně tmelící akce, po které se vztahy všech o hodně upevnily právě díky tomu, že jsme si společně museli sáhnout dost hluboko.

Čtvrtá akce v pořadí měla za cíl představit tři roverské služby. Naším cílem bylo zdůraznit, že roverské heslo Sloužím! obsahuje tři roviny služby – sobě, druhým a nejvyšší Pravdě a Lásce. Že to není jenom sloužit druhým, ale taky nezapomínat na svůj seberozvoj. V rámci schůzky jsme také pomohli středisku s problémem na klubovně a natřeli jsme střechu přístřešku.

Pátá z akcí byla zaměřená na mezinárodní rozměr roveringu. Během podzimních prázdnin jsme na 4 dny jeli do města Pezinok na Slovensku. Hlavním cílem akce bylo ukázat, že nám rovering dává velké možnosti, kam všude se vydat, je to velká příležitost a že není jen o tom být uzavřený ve svém RK.

Poslední akcí tohoto období byla návštěva místní čajovny. Cílem nebylo nic jiného než ukázat, že rovering

není pouze o scházení se na klubovně, jak tomu bylo zvykem ve skautském věku. Bavili jsme se o všech možných a netradičních formách akcí, které bychom mohli do budoucna uspořádat.

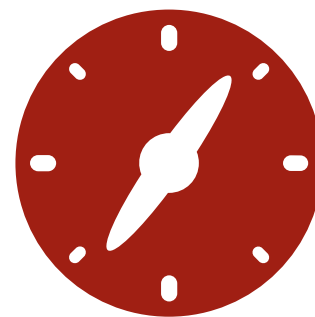
Závěrečnou, ale hlavní akcí tohoto úvodního období činnosti našeho RK byl tradiční přijímací rituál do RK. Ten byl vyvrcholením předcházejícího období, během kterého měli RS šanci nahlédnout pod pokličku roveringu. Během rituálu pak RS dostali příležitost složením roverského slibu přijmout principy a poslání roveringu. RS se během přijímacího rituálu nejdříve společnými silami museli dostat na určené místo v přílehlém Lednicko-Valtickém areálu. Následně dostali příležitost si společně se stávajícími členy RK připomenout, o čem rovering je a co to pro ně znamená. Následně dostali zadání úkolu, který je otestoval hlavně po psychické stránce a výrazně stmelil skupinu. Tuto část rituálu znají pouze členové RK a je tak tajemstvím RK a lidí, kteří si rutálem prošli. Je to také ta věc, která propojuje všechny členy našeho RK a do budoucna spojoval bude, protože i ten úplně nejstarší člen RK si může popovídat s tím nejmladším o zážitku z rituálu, kterým prošli oba.

Při západu slunce pak probíhal slavnostní oheň, během kterého noví členové RK složili roverský slib. Ten u nás neslibujeme vedoucímu, ale hlavně sobě a všem ostatním, protože jednak RS slibují přijetí roverských zásad sami sobě a v druhé řadě taky zbytku RK. Po slibu RS dostanou červenou krojovou šňůrku, nášivku RK na kroj a bobuli hlohu jako symbol roveringu pro svou tmavou červeň. Následně svůj slib stvrzují podpisem do zářezu na naší kmenové roverské holi.

Večer po slibu je věnovaný společnému plánování další kmenové budoucnosti, nápadům, akcím, činností, výzvám a projektům, které společně máme touhu zažít. ♣

Shrnutí kapitoly

- Promluvit si s ostatními ve středisku o svém plánu a vyjasnit si vzájemné představy.
- Zkusit kontaktovat někoho, kdo má s roveringem zkušenosti a může ti dát zajímavé rady a doporučení.
- Ujasnit si své plány – Pro koho RK bude? Jak budou členové staří? Kolik jim bude let? Jaká bude tvá úloha jako vedoucí/ho RK?
- Promyslet si vizi RK, kam by měl směřovat.
- Naplánovat a uspořádat úvodní akci RK.

JAK POKRAČOVAT

Tradice a organizace

Na co je dobré nezapomenout při další kmenové činnosti? Ze zkušeností vedoucích RK vyplývá, že důležitým prvkem života RK je tvorba jeho identity. Je důležité, aby členové RK měli pocit, že fungující RK je jejich společné dílo. Rozvíjej v RS pocit, že RK je jejich a záleží jen na nich, jak dobrý bude a jak se v něm budou cítit. Můžeš toho docílit pomocí symbolů a tradic. Díky svému názvu, znaku, vlajce nebo roverské holi buduj ve členech RK ocit sounáležitosti s kmenem. Pomoci tomu mohou také tradiční akce, přechodový rituál do RK nebo zahajovací či závěrečný rituál každé akce.

Nad čím je dobré se zamyslet, je způsob vedení RK. Existuje více možností, jak RK řídit. Vždy záleží na tvé konkrétní situaci, v jaké se nachází dané společenství. RK může mít svého jednu/jednoho vedoucí/ho nebo početnější kmenovou radu, která se podílí na vedení RK. Další možností je pomoc roverského průvodce. Jedná se o někoho staršího, kdo není členem RK, má však s rovingem zkušenosti, které RK nabízí a provází jej cestou rovingu (např. vedoucí střediska, vedoucí oddílu skautů, nějaký oldskaut). Každá z variant má své klady i zápory. V uvedených případech od roverských vůdců se můžeš dočíst, jaký způsob si zvolili a proč. ♣

Program RK

Co je však naprosto nejdůležitější, je program RK. Všechny výše uvedené faktory jsou důležité, ale právě kvalitní program zajistí to, že RK bude dlouhodobě fungovat. Jak přesně by měl program RK vypadat, se nikde nedočeš. Záleží vždy na tom, co od něho sám očekáváš. Je možné, že někdo od RK neočekává nic nebo neví, co by očekávat mohl. Někdo jiný od RK očekává organizaci puťáků a cesty do zahraničí. Další zase naopak touží po pravidelném setkávání a prostoru se rozvíjet v oblastech, na které se mu jinde nedostává. Snaž se tato očekávání propojit, aby program

reflekoval potřeby jednotlivých členů RK. Snaž se tak vytvořit mix roverských schůzek, výprav, puťáků, zahraničních expedic či dalších aktivit, díky kterým se budou moct členové RK rozvíjet.

Tato kapitola ti přináší inspiraci, jak takový program může vypadat. Neváhej se tak od zmíněných RK inspirovat, stejně tak jako nezapomínej na to, že každý RK je jedinečný – program si tak v RK tvořte přímo pro vaše potřeby. ♣

ZKUŠENOSTI

Jan Jeňa Balajka – RK Rozbřesk Břeclav

KROKY PO ZALOŽENÍ RK

Založení RK umocnilo všeobecné nadšení ze slibně se rozjíždějícího roveringu v našem středisku. Společně se všemi členy RK jsme definovali jakým způsobem bude RK fungovat, jak budeme připravovat program, jakým způsobem se budeme organizovat a jak budeme komunikovat. V tomto raném období tvořila RK jen malá skupina lidí, zato jsme fungovali na velmi rovnocenné bázi, a všichni jeho členové se aktivně podíleli na programu. Zejména díky tomu tehdy vzniklo pestré spektrum akcí, z nichž mnohé se staly tradičními a každoročně se pořádají dodnes. Významnou tradicí je právě každoroční přijímání nových členů, které od založení RK probíhá na stejném místě a podobným způsobem. Na den Sv. Jiří jsme po domluvě s městským úřadem začali sázet strom na veřejném místě. Studené zimní měsíce zpravidla využijeme k uspořádání recesistické kuchařské soutěže, a letní naopak ke splnění kmenové výzvy, která spočívá v obeplutí města po vodě. V létě jsme s velkou účastí vyrazili na sjezd slovenské řeky Hron. Pod vedením umělecky zdatných RS z našich řad jsme vyrobili kmenovou vlajku a svázali vlastní kroniku. Z iniciativy jednoho z členů RK jsme se jako společenství pustili do rozsáhlejšího projektu a natočili jsme krátký dokumentárně-zábavný film. O dva roky později nacvičili i poměrně rozsáhlé divadelní představení, díky kterému byly divadelní zkoušky po několik měsíců našim hlavním programem.

V prvním roce fungování RK prakticky přestaly probíhat pravidelné schůzky na klubovně. RK tvořili především starší středoškoláci a vysokoškoláci. Tato skupina RS považovala za důležité, aby byl program pestrý, zajímavý a užitečný a dávala těmto hodnotám přednost před striktně pravidelným scházením ve stanovené dny. Většina členů RK měla současně skautské povinnosti ve vedení dětských oddílů, proto program RK fungoval s měsíční periodicitou, kdy se během měsíce zpravidla konala 1–2 akce.

Když o rok později do RK vstoupila nová a početná generace RS, zjistili jsme RK nemůže fungovat stejným způsobem jako dosud. Mladší RS ze skautských družin přicházeli s očekáváním pravidelných schůzek, a pro ně připraveného programu. Bez pravidelného scházení rychle ztráceli kontakt s ostatními, což v důsledku vedlo k jejich neúčasti na dalších akcích. Obnovili jsme tedy pravidelné schůzky na klubovně, jejichž program připravovali starší členové RK. Program pravidelných schůzek však na neoslovoval starší RS, proto se jich zpravidla účastnili jen, když zrovna měli na starosti přípravu. Přestože se RK do počtu členů rozrostl téměř dvojnásobně, začal být vnitřně rozpolcený a potýkali jsme se s nízkou účastí na akcích. S rostoucím počtem členů RK začala být i kolektivní aktivita poněkud rozmělněná a většina členů se spíše situovala do méně aktivních konzumentů programu a příležitostných návštěvníků. →

Postupem času jsme se snažili na rostoucí vnitřní rozmanitost RK systémově zareagovat. Sestavili jsme pomyslný návod aktivní/ho RS, tedy souhrn činností, ze kterých si každý může vybrat to, co ho baví, a přitom být stále aktivním členem RK, neboť jsme přesvědčeni, že fungující RK tvoří právě aktivní RS. Tento souhrn aktivit zahrnoval přípravu programu pro RK, plnění individuální výzev dle vlastního výběru, skautské vzdělávání a další. Jednotlivé aktivity jsme formulovali prostřednictvím motivačního rámce, určité obdoby roverské stezky, a vsadili do symboliky našeho RK. Podle věku byly činnosti rozděleny do čtyř stupňů symbolizujících čtyři barvy slunečních paprsků. Zatímco první stupeň je zaměřený především na seznámení se s rovingem a seberozvoj, pokročilejší stupně pro starší RS se zaměřují na organizaci programu a vedení RK.

Na rostoucí generační rozdíly jsme se v následujícím roce rozhodli reagovat založením družiny mladších RS v rámci RK. Ta poskytovala pravidelný program pro mladší část RS, byla však také otevřená starším skautům a sloužila jako příprava budoucích RS před vstupem do RK. Tuto aktivitu zpětně oceňujeme, protože tehdejší členové mladších RS tvoří současné silné jádro dnešního RK.

VEDENÍ RK

RK Rozbřesk vznikl jako projekt na zelené louce. To přinášelo obrovskou svobodu a možnost si dělat vše po svém bez návaznosti na historii. Nebudu však zamlčovat, že v průběhu několika let jeho existence

prošel Rozbřesk i krizemi. Museli jsme se za pochodu naučit nakládat s generačními rozdíly, potýkali jsme se s nízkou aktivitou členů RK. I přes vytrvalou podporu střediska byl RK na pomyslném žebříčku priorit mnoha členů upozaděn oproti ostatním skautským povinnostem. Trvalo několik let, než si RK vytvořil svoji identitu, zvyklosti se staly tradicemi a začal být brán jako plnohodnotný subjekt.

Jelikož mám tu čest, že jsem po třech letech vedení RK úspěšně předal, dovolím si sdílet i tuto zkušenost. Měl jsem štěstí na nástupce zapáleného, plného nápadů a schopného tyto nápady realizovat. Velmi se nám osvědčilo nějakou dobu spolupracovat v tandemu vedoucí RK a jeho zástupce. Během této doby si budoucí vedoucí na vlastní kůži vyzkoušel jednotlivé aspekty vedení roverské činnosti, aniž by na něm ležela veškerá odpovědnost s vedením RK. Když později došlo na samotné předání vedení RK, šlo již právě „jen“ o přijetí odpovědnosti za RK. Přestože jsem poté nějakou dobu působil jako formální zástupce novému vůdci, snažil jsem se mu s vedením nechat naprosto volnou ruku a pomáhat, jen když mě o to požádal. Podle mého názoru musí nové/mu vedoucí/mu RK být dopřána stejná svoboda, kterou jsem měl já při jeho zakládání. Protože být vedoucí/m znamená formovat RK dle vlastních představ a proměňovat svoje vize ve skutečnost.

RK Rozbřesk k dnešnímu dni funguje 6 let a má 20 registrovaných členů. Od jeho založení však společenstvím prošlo mnohem více lidí, poskytl prostor ke vzniku mnoha skautských přátelství a stal se nedílnou součástí našeho střediska. ♣

Michal Majkl Holobrádek – RK Rozbřesk Břeclav

ZPŮSOB VEDENÍ RK

Postupem času, jak se náš RK rozjížděl, byla naše snaha RS více zapojit do samotného rozhodování o fungování společenství a převzetí zodpovědnosti za program RK. Nyní z vlastní zkušenosti musím říct, že RS v mladším roverském věku (cca 15–18 let) stále potřebují někoho, kdo jim ukazuje možné cesty a nabízí jim příležitosti, co dělat. Může to být kmenový vedoucí, může to být někdo starší, kdo RK prošel v dřívějších dobách. V našem konkrétním případě se ale ukázalo, že bez kmenového vůdce šla činnost RK strmě dolů. Bylo potřeba s tím hodně pracovat a postupně je do toho začleňovat, ale rozhodně to nebylo hned. U nás v RK tak i zbytek prvního roku a celý druhý rok činnosti fungoval spíše tak, že i když měli všichni příležitost přicházet s nápady a ovlivňovat dění v RK, tak vůdce přicházel s nápady, ze kterých si následně RS už vybírali, co jim přijde zajímavé, aby se v RK dělo. Z toho mi plyne výstup, že je důležité mít na paměti, že v každém RK je důležitá postava někoho, kdo dokáže RS ukazovat směr jejich cesty, dávat jim možnosti, jak se dá roving uchopit. Ve většině případů totiž RS v 16 letech nevědí, jaké jsou jejich možnosti a v rovingu se ztrácejí...

TRADICE A RITUÁLY

V našem RK máme pár tradičních akcí, které se v průběhu posledních pár let uchytili tak, že na ně v některých případech chodí i ostatní členové střediska, kteří nejsou nijak moc roversky aktivní. Na tyto akce většinou přijdou i členové RK, kteří se jinak během roku moc akcí neúčastní. Mezi tyto akce patří přijímací rituál do RK (o kterém najdete zmínku v předchozí kapitole). Další akcí je kuchařská soutěž „Memoriál pana Wonga“. Tato akce je netradiční v tom, že nutnou přísadou do všech jídel je nudlová čínská polévka. Soutěž má v našem společenství velký ohlas a každoročně je k vidění přes 10 různých jídel, u kterých bys-

te mnohokrát ani neřekli, že tam nějaké nudle jsou. Každoročně na den sv. Jiří taky jako RK ve spolupráci s městem vysadíme jeden strom. V červnu pak vyrazíme na akci Okolo Břeclavi, během které po vodě obeplováme naše město (díky odvodňovacímu ramenu řeky Dyje to je možné).

Další důležitou součástí identity našeho RK jsou naše kmenové předměty. Mezi ně patří náš znak, vlajka a roverská hůl. Roverskou hůl má v držení vedoucí společenství jakožto jeden z hlavních symbolů RK. Touto holí jsou nově příchozí členové během přijímacího rituálu pasováni do role RS po složení roverského slibu. Následně stvrdí své členství v RK podpisem právě na roverskou hůl.

DLOUHODOBÝ PROGRAM

Roverská stezka

V našem RK máme vytvořenou vlastní roverskou stezku. Jejím původním smyslem bylo dávat RS nějaké vodítko k tomu, jakým oblastem rovingu by se měli v daném věku věnovat. Vlastně naše představa byla taková, že když každý bude plnit to, co obsahuje naše roverská stezka, tak RK bude žít a bude aktivní.

Naše roverská stezka je rozdělená do 4 stupňů, a to podle zkušeností RS. První stupeň je určen úplným nováčkům v RK, kteří nemají zkušenosti s rovingem. Většina bodů v prvním stupni je zaměřena na osobní rozvoj jednotlivců. Velká pozornost je tam věnována roverským výzvám, plnění vlastního závazku po dobu 30 dnů nebo orlich per z programu Ligy lesní moudrosti. Dále tam je drobná aktivita v RK (zápis z akce na web, do kroniky nebo jakákoliv drobnost pro RK), vedení jednoduché aktivity na kmenové akci, aktivita ve svém oddíle/středisku, účast na jakékoliv skautské vzdělávací akci nebo na akci mimo vlastní středisko.

Druhý stupeň stezky už trochu víc klade důraz na větší aktivitu v RK. Okruhy bodů jsou více méně stejné,

jen se mění poměr jednotlivých bodů (zatímco např. v prvním stupni je splnění 5 roverských výzev a nachystání jedné aktivity pro RK, tak ve druhém stupni jsou výzvy 4 a nachystání jedné celé akce pro RK atd.).

Třetí a čtvrtý stupeň už jsou více zaměřeny na práci pro RK, pro středisko. Kladou důraz na to, aby se už starší RS věnovali mladším RS, ukazovali jim cesty, které jim roving nabízí. Po dokončení čtvrtého stupně by tak RS měl/a projít všemi stupni roverské cesty (začínající RS – putující RS – zkušený/á RS).

Z naší zkušenosti je důležité, aby i samotní RS byli zapojeni v procesu vymýšlení jednotlivých částí stezky. Nedělejme si iluze, že jednotlivé body budou vymýšlet, měli by však vědět, proč jsou jednotlivé body zařazeny a jaké mají důvody. Tím se zvyšuje šance na jejich zapojení. U nás se ale taky ukázalo, že to nemusí být jediný způsob činnosti společenství. Náš RK momentálně funguje, i když naši stezku plní spíše jednotlivci. Může to však pro vás být dobré vodítko k tomu, co s RK dělat, pokud si nevíte rady. Rozhodně to však není tak, že pokud nemáte nebo neplníte vlastní kmenovou stezku, tak že váš program je špatný.

Celoroční výzvy

V letošním roce s RK zkusíme novou věc, a to plnění výzev v průběhu celého roku (v našem případě půl roku). Náš cíl je ten, aby i v časech, kdy nemáme tolik

času a prostoru na společné kmenové akce, probíhala nějaká činnost, a to právě formou výzev. Díky tomu můžeme být neustále v kontaktu a motivovat se navzájem. V našem případě jsme si to motivovali stoupaním na osmitisícovky, kdy za každou splněnou výzvu každý obdrží daný počet metrů, díky kterým každý stoupá na pomyslné osmitisícovky.

Nemusí jít ale jen o výzvy. Jeden měsíc jsme tak například zařadili plnění modrého života, kdy za každé vybarvené políčko bylo uděleno 10 metrů. Další měsíc jsme měli výzev 5 odstupňovaných podle náročnosti od 100 m do 500 m. Další měsíc už byly výzvy rozděleny do tří oblastí (fyzické výzvy, „charakterové“, ostatní), kde jednotlivé výzvy byly opět odstupňované a za splnění výzev ze všech tří oblastí byl přidělen bonus.

Tohle všechno už jsou ale spíše detaily a záleží jen na vás, jak si toto celé nastavíte. Jako důležité vnímám to, aby opět byli členové RK součástí procesu vymýšlení jednotlivých výzev. U nás v RK se třeba jednou za měsíc sejdem a společně vymýšlíme výzvy, které by nás lákalo si splnit a které zařadíme do výběru na další měsíc.

Díky tomu jsme se tak byli v únoru koupat v řece, v březnu přespávali pod širákem, omezovali své výdaje, přečetli celou knížku za jeden den nebo omezili spotřebu masa. Co konkrétně už si ale do celoročních výzev zařadíte vy, je jen a jen na vás. Hlavní je, aby to byly výzvy pro všechny a do jejich plnění byl zatažen celý RK. ♣

Jakub Makča Zoblivý – RRetalon Křtiny

FUNGOVÁNÍ RK A TRADIČNÍ AKCE

Důležité pro další fungování RK jak na následujících pár let, ale i také dál do budoucna, bylo potřeba vytvořit kostru, která dá dalším členům, kteří přijdou po nás, nějaký pevný základ, na kterém mohou dál stavět, ale také proto, aby nezapomněli na to, proč RK vznikal, jaké chceme např. držet hodnoty, kam chceme obecně směřovat.

Kostra se pro nás skládala především z vytvoření základních stanov RK, utvoření či domluvení rituálů, které bychom s RK chtěli dělat, domluvení nějakých tradičních akcí, které bychom jako RK chtěli v průběhu roku pravidelně opakovat, domluvení se střediskem na podpoře RK a dalších věcí (znak, název, propagace nebo spíše informovanost o RK pro okolí apod.).

Stanovy jsou jednoduchých deset bodů, kde máme definováno, kdo je člen společenství, jak se v RK rozhoduje, co má především RK dávat členům, co musí člen dodržovat, kdy se volí nový vedoucí apod. Přemýšleli jsme také nad rozpracováním složitějšího řádu RK, ale stanovy nám zatím bohatě stačí.

AKCE RK

Již několik let jsme měli přecházezí tajný rituál, který se koná vždy poslední táborový den. Přidali jsme navíc rituál, kdy na naší zahajovací víkendovce oficiálně přidáme jméno těchto nově příchozích na naši nově vytvořenou roverskou hůl RK. Takto se stane až po jednom roce od doby, kdy přešli do RK, je to jakoby čekací lhůta, kdy si RS zkouší, zda-li má na to být v RK. Tím také ukazujeme, že být v roverském společenství není nějaká samozřejmost, člověk si to musí zasloužit, ale děláme vše proto, aby této snahy nelitoval. Ve tvoření je nyní i loučící rituál, který bude sloužit pro důstojné a pěkné rozloučení s členy RK, kteří již naznali, že jim roverský věk nemá mnoho co nabídnout.

Krom rituálů jsme si domluvili i naše tradiční akce, s termíny, kdy bychom je chtěli každý rok opakovat (např. první víkend v září, poslední neděle před Vánoci apod.). Jedná se o akce typu zahajovací víkendovka, Vánoční RR besídka, Velká letní expedice, RR tábor... Členové s těmito akcemi dopředu počítají, i ty nejvíce vytížení tedy mohou dopředu plánovat, kdy je možné se s RK sejít. Také se na těchto tradičních akcích konají některé rituály, tvoří zajímavé programy, ale také třeba rekapitulujeme předešlý rok a jednou za tři roky volíme novou/nového vedoucí/ho RK.

Ve stanovách máme také bod, který nás zavazuje být aktivní v pomoci ve středisku. Ať je to vedení oddílu, správce klubovny, člen revizní komise, správce webu střediska. každý má svoji funkci, nejlépe dle toho, kam by chtěl v budoucnosti ve skautském životě směřovat. Za prvé tímto každý člen získává v dané oblasti zkušenosti a za druhé si tímto zjišťujeme podporu střediska a oddílů (od střediska máme domluvené určité financování oddílu).

Vedení takto zavedeného RK pak je poměrně jednoduché, co se tvoření programu týká, avšak je zase více složitější, co se týká tvoření, utužování a udržování vztahů. Proto je důležité, aby RK měl vedoucí/ho (možný i zástupce), která/ý se bude přímo věnovat jen vedení RK. Za mě je v roli vedoucí/ho důležité nehrát si a nebýt někým vyšším než ostatním. RK rozhoduje jako skupina. Je také důležité znát lidi v RK, jejich problémy, jejich úspěchy, jejich cíle. Dle toho reagovat, usuzovat, kdo by zvládl organizaci této akce, jak moc bude potřebovat další pomocnou ruku. Nakonec je však nejdůležitější dbát na dodržování cílů a povinností, které RK má mít, a překonat svoje vnitřní pnutí. Pokud člověk nedokáže zkousnout kompromisy či jiné názory ostatních, tak se vedení RK bude velice brzy měnit.

RITUÁL

První akci roku je zahajovací víkend. V pátek večer máme zahajovací táborák, kdy rekapitulujeme uplynulý rok, dáváme si zpětnou vazbu na vedení společenství, vedoucí RK se může odvolat. Jednou za tři roky zde bude probíhat oficiální volba vedení RK, pokud ono odvolání nenastane (máme ve stanovách daný max. počet let, kolik může vedoucí RK vést).

Je zde taky malý speciální rituál, kdy píšeme svá přání, tužby, cíle na další rok. Za rok se opět sejdem a přečteme si, co jsme zde napsali (slouží to jako ohlédnutí, jestli se nám dané cíle vyplnily, nebo jestli se třeba naprosto změnilo to, co jsme před rokem chtěli). Máme zde taky druhý stupeň přijímacího rituálu, kdy RS, který/á přišel/la před rokem do RK a byl/a v takové „čekací lhůtě“ oficiálně přidává svoje jméno napsané na kousku kůže na naši roverskou kmenovou hůl. Poté je volný večer, kdy si povídáme, atmosféra je taková komornější, tišší, vážnější. Poprvé jsme spali pod širákem a pokud počasí dovolí, chtěli bychom i letos.

Další den, tedy v sobotu, putujeme po okolí, probíráme různé možnosti, co bychom mohli v následujícím roce dělat, kam bychom se chtěli posunout... Poté máme menší brigádu pro středisko. Minule jsme uklízeli sklad vybavení v klubovně, uvidíme, co spácháme letos. Poté je veselý večer. Zpíváme, koukáme na filmy, hrajeme různé hry, hecujeme se...

V neděli jsme pak měli velkou radu, kde jsme celé naše domlouvání sepsali. Minule byla rada neskutečně dlouhá (4 hodiny), protože jsme tvořili prakticky nový RK. Do dalších let již takovou délku rad neočekávám.

ROVERSKÝ TÁBOR

Dalším specifickým programem, který letos zkusíme poprvé, je roverský tábor. Mezi stavěčkou a začátkem táborů máme týden volno. Klasicky zde RS zůstávali aby hlídali tábořiště. My toto volno navíc využijeme k tomu, abychom dělali programy, které přes tábor již nebude čas realizovat. Navíc tyto programy budou dělané „od nás pro nás“.

Programy máme rozdělené na projekty, výzvy a na specifickou část programů, kdy si člověk může připravit povídání o tématu, které ho zajímá a chce o něm předat něco ostatním či o něm chce vyvolat diskuzi.

Projekty jsou jednoduché. Máme nějaký hmotný cíl, co chceme na táboře vytvořit a nebo zkusit. Něco, kde závisí na pomoci druhých, na práci v týmu.

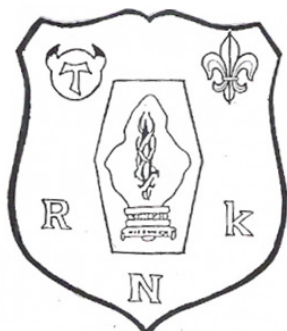
Výzvy jsou určeny spíše pro posun jednotlivce. Ať je to dělání rukodělek, zlepšení se ve fyzické zdatnosti nebo přečtení knihy. Výzvy i projekty navíc mohou překračovat čas určený pro roverský tábor. Členové si je na táboře mohou začít jen dělat a pokračovat v nich další měsíc, rok, život... Záleží na tom, co si členové vymyslí a vytvoří. Je to prostě čas pro nás! ♣

Kamil Abe Ošlejšek – RK Nibowaka Boskovice

TRADICE A RITUÁLY

Kmenové symboly – skautský kroj, členové RK nosí na pravém rukávu nášivku RK. Heslo, vlajka, znak, hymna – tyto symboly jsou stejné jako oddílové. Nášivka připomíná tvarem renesanční polský štít, podkladem je barva šedá. Uprostřed se nachází oddílový znak v černém šestiúhelníku. Ve spodní části jsou červená písmena RKN, neboli roverský kmen Nibowaka. Nad oddílovým znakem na straně levé je umístěn Wakan, znak lesní moudrosti s františkánským Tau. Toto poslední písmeno hebrejské abecedy má barvu žlutou, kruh zelenou a rohy znaku lesní moudrosti jsou barvy šedé s černým zakončením. Ve vrchní části znaku, na straně pravé je mezinárodní skautská lilie.

Akce jedenkrát za rok se stávají již tradiční a jsou to velké letní expedice, roverská Pálava, vánoční divadlo pro veřejnost a přijímací rituál RK. Ten je tajný, po jeho skončení následuje slib u ohně a roverská oslava.

PROGRAM RK

Roverské výzvy

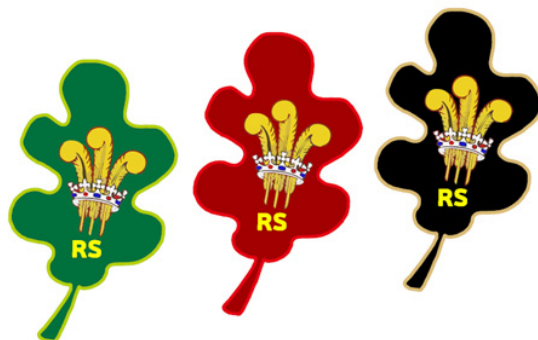
Jedná se o tři stupně „Pevné vůle“. V každém stupni RS plní určitý počet výzev. Po splnění získávají nášivku dubového lístku na kroj.

Soutěž o putovní pohár

V našem středisku mají tři oddíly svůj vlastní RK a ve středisku ještě funguje i samostatný roverský oddíl. Proto vznikla soutěž „O putovní pohár RK“, jedná se o turnaje v netradičních kolektivních disciplínách např. „Fuskiáda“, Kubb apod. Každý oddíl je vyzván zapojit se a předem jsou známa pravidla, takže každý může trénovat a připravit se na určitou disciplínu.

ZPŮSOBY VEDENÍ RK

Stanovili jsme si dvě varianty řízení RK. Díky pohledu do historie našeho RK byly vždy tendence obnovit činnost a změnit způsob řízení. A proto jedinou možností bylo, aby RK existoval neustále, měnit jen způsob jeho řízení. Byly navrženy a schváleny dvě varianty. První variantu lze definovat jako společenství s náčelníkem. Náčelník RK má největší autoritu, navrhuje a schvaluje činnost společenství. Tato varianta je vhodná pro RS, kteří odešli ze skautských družin a pokračují ve skautské výchově s převažujícím věkem 15 let, tento způsob řízení je podobný družinovému systému. Varianta druhá nazvaná „roverský liberalismus“ není řízena náčelníkem, není uznávána žádná hierarchie. Záleží tak na všech členech společně, jakým způsobem bude RK fungovat. Jelikož RK je samostatný článek oddílu, tak všichni mají povinnost dodržovat pravidlo, že jsou si rovni a každý má tedy stejné možnosti. Druhá varianta však předpokládá, že většina členů je již dospělá, členů nemusí být mnoho, důležitá je společná domluva, jestliže se neprojeví velká aktivita členů, může se na nějaké období činnost utlumit, ale v žádném případě RK nezanikne. ♣

Josef Padre Šaroun – RK Murlok Blansko

VEDENÍ RK A TRADICE

Z předchozích zkušeností víme, že přílišná volnost vede k nečinnosti a přílišné autoritářství pak v nechuť být součástí celku. V našem RK se osvědčil způsob, kdy jsme si každý rok udělali oddílový sněm a na něm zvolili vedoucí/ho a zástupce vedoucí/ho, řešili těžké otázky a vyhodnocovali uběhlý rok. Vedoucí se zástupcem společně plánovali a řídili chod RK, většímu akcí organizovali a řídili, ale do příprav vtahovali i další členy (zařizování jídla, plán cesty, přípravu hry, hospodaření atp.).

V našem počtu cca 12–18 lidí jsme neměli potřebu ustanovovat kmenovou radu. Vše se dalo řešit s vedoucí/m, se zástupcem, na výročním sněmu a nebo vlastně kdykoliv jindy. ☺

Tvorbu identity jsme začlenili do dlouhodobého plánování. S konkrétními symboly RK ale musel souhlasit každý člen proto, aby se s nimi dokázali všichni ztotožnit. Není dobré moc spěchat, protože vše je potřeba dobře promyslet. Pro nás byl základem Název, znak a výroční oheň.

Znak tvoří kruh, který symbolizuje jednotu a má uvnitř srdce, symbolizující lásku a přátelství. Srdce je ale tvořené písmeny CD, což je zkratka latinského Carpe Diem – (vy)užij dne. Přeneseně může být chápáno i jako využij svého života. V pozadí je zelený oheň se třemi plameny. Zelená má symbolizovat přírodu a plamen sílu nebo energii. Tři plameny zase skaut-

ské principy, potažmo tři roverské služby. No a stříbrné pole v pozadí je tam proto, že je to prostě hezké.

PROGRAM RK

K usměrňování programu RK, se nám osvědčilo meziroční plánování. V praxi jsme si udělali (vedoucí a zástupce vedoucí/ho) SWOT analýzu – určili dlouhodobé cíle – čemu se chceme příští rok věnovat, v čem pokračovat, v čem ne a co začít nového. Rozplánovali jsme celý rok od větších akcí až po malé výpravy tak, abychom měli na každý měsíc ± 2 akce. Naše cíle byly hodně o teambuildingu, protože toho není nikdy dost, zvláště v roverském věku.

Využívali jsme přírody v okolí. Nabízelo se tedy chodit pomáhat speleologickým skupinám do nepřístupných jeskyní Moravského krasu. Lézt po skalách venku i na umělých stěnách. Pravidelně jsme jezdili na vodu, i když pokaždé na jinou řeku.

Jako cíl jsme si vytyčili více spolupracovat se střediskem. Takže jsme uspořádali střediskový ples. Zorganizovali každý rok podzimní střediskovou výpravu. Pomáhali organizovat rozdávání betlémského světla, roverský tábor, skautské závody...

Přes léto jsme společně jeli na puťák. Většinou do hor u nás a na Slovensku.

Společně jsme ale také chodili na koncerty, festivaly nebo slavili čarodějnice... ♣

Ondřej Dýšek Kučera – Slovácký Roverský Kmen

ORGANIZACE RK

Kmenová rada

Když jsem vedl SRK, chtěl jsem, aby se na jeho vedení podíleli i další RS. Kmenová rada v čele s tzv. Rychtářem, jehož funkci jsem tři roky vykonával, chystala v průběhu roku podstatnou část programu pro RS. Netroufám si tvrdit, že RK nezvládne vést jeden člověk, mně se však lépe pracovalo, když jsem měl k ruce partu lidí, se kterými jsem mohl spolupracovat a vyměňovat si názory a pohled na věc. Vždycky jsem se snažil, aby v kmenové radě byli RS pokud možno rozmanitých názorů a napříč celým věkovým spektrem.

Roverské družiny

Členové SRKu pocházeli z Kyjovska, z různých vesnic a z rozdílných oddílů, takže se mezi sebou znali jen omezeně. V RK proto vznikaly roverské družiny z RS, kteří pocházeli ze stejné obce nebo skautského oddílu.

Neměli jsme celokmenové schůzky, ale RS se více či méně scházeli ve svých družinách a dělali program, který si pro sebe nachystali buď sami, nebo jej připravil jejich roverník (někdo jako rádce u skautské družiny). Svého času taky frčelo kmenovou radou organizované roverské klání. Každoměsíční výzvy, které družiny přijímaly a soupeřily mezi sebou.

PROGRAM A TRADICE

Roverská stezka

Jako nástroj pro osobní rozvoj jednotlivce jsme měli v SRKu roverskou stezku, což je soubor úkolů a výzev jejichž plnění trvalo z pravidla jeden rok. Pracovali jsme s několika zaměřeními stezek (sebepoznání, příroda, rodný kraj, přátelství a smysl života). RS si postupně vybrali z pěti stezek tři.

Dokončení třetí stezky (dovršení 18 let) bylo zakončeno roverským slibem, který jsme brali jako jakousi obnovu slibu skautského. RS dávali najevo, že to se skautskými ideály i v plnoletosti myslí vážně.

Ze zkušenosti můžu říct, že koncept roverské stezky může fungovat, jenom pokud bude pojat pro RS atraktivně.

Tábory

Na táborech jsme to s RS dělali tak, že tvořili samostatnou skupinu, která pomáhala s programem pro skauty, nebo jej přímo organizovala. Taky měli mezi vedoucími svého vedoucího, který pro ně připravoval program a měl je tak nějak všeobecně na starosti.

Na tábore v roli RS, pokud je pro RS program dobře připravený, se každému většinou velmi líbilo a navíc na táboře byl obrovský prostor, jak a čím na RS působit.

Tradice

Podstatnou část SRKu tvořily tradice a zvyky. SRK byl založen v druhé polovině 90. let a od té doby se na podobě RK podílela velká spousta lidí, kteří zároveň postupně utvářeli naše tradice a zvyky až do dnešních dnů.

Máme třeba roverskou zkoušku, kterou musí RS projít, aby byli přijati do RK.

Pozice vedoucí/ho RK, u nás tzv. Rychtáře, byla volená a volil ho vždy na jeden rok kmenový sněm, tradiční setkání celého RK s přijímáním nováčků.

Jak roverská zkouška, tak přijímání do RK zanechávaly v novopečených RS silné zážitky, na které každý v drtivé většině dobře vzpomínal. ♣

Ondra Procházka – PARS Pardubice

ZPŮSOB VEDENÍ RK A TRADICE

U nás v RK dochází k přijímání nováčků spíše ve vlnách jednou za čas. Tento rok se dala dohromady nová generace RK. Většinou to bývá jako reakce na náborový zážitkový kurz. Někdy je ještě podpořen druhou zážitkovou víkendovou akcí pro nový Pars.

Většinou ze začátku pomáhá s vedením někdo zkušený ze staré generace. Snahou však je, aby si nová generace RK zvolila svou/svého vedoucí/ho mezi sebou. Co se týká skutečného vedení, tak to tvoří kmenová rada, která se už skoro tradičně skládá z každého aktivního člena, který o to má zájem.

Jednou ze součástí přijetí do RK je předávání trička. Rituál má za cíl poukázat na to, že všichni členové mají něco společného a jsou na to hrdí, a proto nosí stejná trička.

Dalším naším tradičním rituálem je pokřik, kterým se zakončují schůzky i akce. Ze začátku je to sice jen takové co nejvíc hlasité zařvání kdo z koho, ale časem se z toho stává hezká zakončovací tečka.

V našem společenství starší RS pomáhají mladším nováčkům se zaběhnout. A to jak s programem a schůzkami, tak i s rituály, které jsou na jednu stranu zaběhlé, ale zároveň si je každá generace upraví podle sebe.

PROGRAM RK

Mezi tradiční akce RK patří ParSil (Parsácký silvestr) a ParVel (Parsácké Velikonoce). Ty odjakživa byly stálíci a snažili jsme se na ně jet co v nejhojnější počtu.

Náš RK se dlouhodobě účastní akce Společně proti leukémii, kdy na benzinkách pomáháme vybírat peníze na dobročinné účely. Podobný cíl má i nová iniciativa našeho RK. Spočívá v tom, že noví členové společenství dostanou příležitost vymyslet a realizovat dobročinný projekt pro své okolí. Ostatní členové RK se realizace projektů také účastní.

Program RK obsahuje také kmenové schůzky. Náplň schůzek se mění, jeden rok se například hrála pravidelná putovní mikrohra Urubuntu. Hrají ji všichni ti, co přijdou. Na každé schůzce se hraje jedno kolo. Všichni provedou nějakou akci v malé, ale přesto epicky velké hře na pokračování.

Na schůzkách také necháváme hodně prostoru na vzájemné povídání si. Osvědčilo se nám to více než extrémně nabitě schůzky, protože členové RK pak stejně vyhledávají prostor si jen tak popovídat

Mezi naše akce patří také setkání se zakládajícím členem společenství. Jednak to pomáhá pochopit, jak hluboké kořeny má Pars. Druhak poznat osobnost zakladatele. Čiší z něj nadšení pouštět se do nových věcí a to strhává i ty mladší členy, aby konali nebo aspoň začali přemýšlet, co všechno se dá udělat. ✦

Inspirace na roverské akce

V rámci akce Obrok 2019 na stánku Roverského odboru sami účastníci tvořili Inspirační síť s nápady na činnost. Seznam všech nápadů nalezneš na bit.ly/Inspiracni-sit-Obrok19.

PÁR DALŠÍCH TIPŮ

- letní expedice
 - puťák
 - voda
- puťáky
- noční přechod hor
- střediskový turnaj v bowlingu
- víkend v zahraničním městě
- turnaj v deskovkách
- filmový večer
- sporty
 - badminton
 - volejbal
 - lezecká stěna
 - ringo turnaj
 - ...
- roverské Vánoce
- společný silvestr
- cyklo akce
- večery pod lampou
 - tématické večery, kdy každý z nás představí svou oblíbenou písničku, knihu, film...
- venčení psů z útulku
- na kole k moři
- lanové centrum
 - možnost udělat den v lanovém centru pro středisko

Shrnutí kapitoly

- Domluvit se s ostatními v RK na způsobu vedení společenství a organizaci akcí.
- Tvořit společnou identitu RK.
- Napláňovat si program RK, jak dlouhodobý, tak na nejbližší období.
- Užívat si roving!

FORMÁLNÍ ZALOŽENÍ RK: REGISTRACE

Dalším krokem v činnosti RK může být jeho registrace. Jak to probíhá a co je na to potřeba? Jaké to má vůbec výhody? Pojďme se na to společně podívat.

Výhody registrace RK

Jaké tedy má výhody mít RK zaregistrovaný? Je jich hned několik. V první řadě je to ten, že registrací se dostanete do oficiální struktury Junáka. Bude tedy jednodušší pro ostatní vás najít a kontaktovat s nabídkou společné roverské akce. Zároveň se o vás dozví i vyšší organizační jednotky, které vám tak můžou předávat důležité informace. Registrací RK se také stanete rovnocenným partnerem pro středisko, protože budete na stejné úrovni jako ostatní oddíly. Bude tak pro vás možná jednodušší získat od střediska nějakou podporu nebo zapůjčený materiál. Jednodušší

bude spolupráce se střediskem také v tom, že vedoucí RK získá místo ve střediskové radě a bude tak moci lépe hájit zájmy RS ve středisku. Jedna z mála podmínek pro registraci RK je mít kvalifikovanou/ného vedoucí/ho s vůdcovskou zkouškou. Právě registrace RK vám tak může zajistit kvalifikovanou/ného vedoucí/ho nebo motivovat někoho z RS si vůdcovskou zkoušku udělat. Výhodné to může být taky pro středisko, protože tím může získat registrovaný oddíl mladších členů, jejichž určitý počet musí středisko mít.

Co je potřeba na registraci RK?

Podmínky pro formální registraci RK jsou hodně podobné podmínkám pro registraci běžného oddílu. V první řadě je tedy nutné se o vašem záměru pobavit s vedoucím střediska, potažmo střediskovou radou. Středisková rada totiž musí vznik nového oddílu/RK na návrh střediskové/ho vedoucí/ho formálně schválit a jmenovat novou/vého vedoucí/ho RK. Požadavky na vedoucí/ho RK jsou stejné jako na vedoucí/ho oddílu, tedy vůdcovská zkouška. Další podmínkou je mít minimálně osm členů, přičemž může jít i o hostující členy. Může jít o RS, kteří jsou řádně registrovaní ve svém domovském oddíle, kde působí, a navíc i v RK. Členem vašeho RK formou hostování může být taky

někdo, kdo je registrován v úplně jiném středisku, ale účastní se vašich roverských akcí třeba kvůli škole ve vašem městě.

Jediný, kdo musí být řádně registrován v nově vznikajícím RK, je jeho vedoucí. Ten z titulu své funkce také získává místo ve střediskové radě. Na rozdíl od oddílů mladších členů nemusíte mít ve vašem RK obsazenou funkci zástupce vedoucí/ho. Stačí tak jeden člen s vůdcovskou zkouškou a minimálně dalších sedm členů, kteří mohou být v RK formou hostování a jste připraveni na registraci RK! Celý tenhle proces by však neměl převážit to hlavní, a to samotnou činnost společenství, protože ta je to nejdůležitější. ♣

ROVERING VE STŘEDISKU

Proč podporovat rovering ve středisku?

Roverský věk je přirozené pokračování skautské výchovy. Dává mladým lidem příležitost zůstat u skautingu, nabízí jim nové výzvy, které jsou v tomto věku potřebné. Dávají jim příležitost být platnými členy týmu. Právě kvalitní činností a podporou v RS věku pomáháme tomu, že nám mladí členové neodcházejí, ale díky vybudovaným pevným vztahům v něm zůstávají. Nezůstávají jen jednotlivci, ale silná skupina

zvyklá na sebe a na vzájemnou spolupráci, což je velmi dobrý základ pro budoucí tým. Podpora roveringu na středisku může znamenat, že zde vyrostete parta lidí s blízkými vztahy a schopností spolupracovat, což se v budoucnu může odrazit v ochotě převzít vedení oddílů, střediska nebo jiných funkcí potřebných pro chod střediska. ♣

POSTŘEHY VŮDCŮ STŘEDISEK

Petr Warden Zapletal – Středisko Křtiny

VÝCHOVNÝ VÝZNAM ROVERINGU VE STŘEDISKU

Za mě je fungující RK jedním ze stěžejních pilířů střediska. Jde to sice i bez něj, ale pokud jsou na středisku RS správně podchyceni, tak to možnosti střediska posouvá o několik úrovní výše.

Já vnímám RS věk je období, kdy se má smyslupně propojit potřeba vyblbnutí, vedení k odpovědnosti (roverská služba) a osobnostní rozvoj jednotlivce. V tomto je dle mého hlavní účel a poslání samostatného RK, který má být prioritně výchovnou jednotkou. Za mě je také důležité vnímat věkový rozptyl této kategorie, který je od 15 do ± 26 let. Při práci s RS mi dává smysl interně je rozdělovat na mladší (15 až cca 20 let) a starší (20–26 let), min. v případě svěřování některých úkolů je to velmi vhodné.

Význam RK na středisku z pohledu vůdce střediska spatřuji v mnoha rovinách, jako ty nejdůležitější bych vybral:

Kontakt se střediskem

K RS člověk přichází zpravidla v době, kdy končí ZŠ a přechází na SŠ, stává se jaksi dospělejší. Je to čas, kdy jsou vhodné nové výzvy, ale je třeba volit je pečlivě, aby nebyli RS přetíženi pouze úkoly, ale aby došlo k vyvážení práce a zábavy.

Z mého pohledu jde o těžké období z hlediska udržení původních vazeb na oddíl či středisko – mladí mohou odcházet na internáty, vznikají nová kama-

rádství v nových školách, přichází zamilovanost, chuť trávit čas s partnerem, otevírají se možnosti zapojení do jiných kolektivů, může docházet k většímu vytížení ve škole... Jako alternativu k tomu všemu může fungující RK nabídnout známé prostředí, udržení a rozvoj kamarádských vztahů, možná někdy i vztahů partnerských, vzor ve starších členech, aktivní využití času, zahraniční výpravy, nabídku účasti na množství různých kurzů či skautských akcí (Obrok, Miquik, Roverway aj.). Obdobné je to i u těch starších členů RK, kteří v něm mají stabilitu známého kolektivu, zážitky, společnou historii, rituály.

Jednou z funkcí RK je tím pádem udržení členů, posílení vazby na středisko a ve svém důsledku i podchycení potenciálu budoucích vedoucích či pomáhajících dobrovolníků.

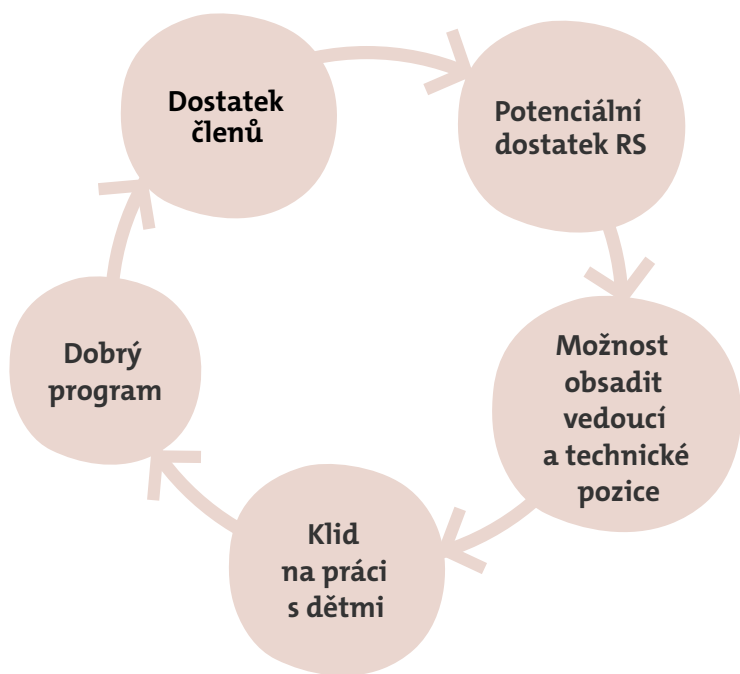
Význam fungujícího RK s dobrou činností je i v tom, že skautky a skauti vidí, že je něco dál, že budou mít další možný program, že v 15 letech nebudou stát před volbou ukončit skautský život, nebo začít vést v oddíle mladších.

Roverská služba středisku

RS jsou v tomto věku plní síly, elánu a, byť jim se to nemusí zdát, tak i jejich časové možnosti jsou vcelku dobré. Navíc už mají leccos ze skautské teorie i praxe za sebou, takže jim lze svěřovat i náročnější úkoly. Z tohoto pohledu, a v souvislosti roverským heslem Sloužím, je vhodné zapojit je do činností na úrovni oddílu či střediska, ať už je to pomoc s vedením, technická vý-

pomoc, postupné obsazování funkcí, pomoc s organizací různých akcí či u některých i jen pomoc narázová.

U nás na středisku se snažíme, aby měl každý RS nějakou konkrétní náplň v oblasti pomoci středisku. Část z nich přirozeně (či s mírným popostrčením) směřuje do jednotlivých oddílů mladších členů, kde se stávají oddílovými rádci a ideálně postupem času zástupci či vedoucími oddílů. Další část vypomáhá v tzv. technické sekci střediska (hospodář, správa klubovny a ubytování, správa vybavení, vyhodnocování pravidelné měsíční mezioddílové soutěže, členství v revizní komisi, propagace – web, časopis aj.). Postupné a jasně stanovené zapojování členů RK pomáhá jakémusi trvale udržitelnému vývoji střediska a přirozené obměně v jednotlivých funkcích. Základem toho všeho je vždy dostatek členské základny, z které RS vyrůstají. A je to tak trochu začarovaný kruh, který ukazuje diagram:

Podaří-li se tento kolotoč postupně nastartovat, tak má vedoucí střediska možnost dostatečně delegovat jednotlivé činnosti a svou energii směřovat do stěžej-

ních projektů a rozvoje střediska, namísto řešení rutinních činností atd.

RK je pak neocenitelnou pomocí při jakékoliv pracovní aktivitě střediska, např. tábor se vždy staví lépe, když má člověk k ruce pár silných RS, kteří už týpí párkrát stavěli. A organizovat střediskovou zahajovací schůzku, když rozdělíte úkoly mezi dva tři RS, je pro vedoucího oddílu, který má již tak hodně práce s dětmi, o dost jednodušší, no a jakmile organizaci převezme samotný RK a vedoucí oddílů jen na akci s dětmi přijdou, to je ještě příjemnější.

Důležité je vždy pamatovat na vyváženost úkolů/práce a roverské zábavy. U nás máme stanoveny během roku asi čtyři akce, které mají RS na starost, takže mohou dopředu plánovat rozložení sil, na oplátku získávají příspěvky na účastnické poplatky na akcích (Miquik, Obrok...).

Osobnostní rozvoj členů

Dospívající jsou ve této fázi života v podstatě v neustálém hledání (sebe, své cesty, životního poslání apod.). Podpora správného nasměrování jednotlivých členů je jedním z důležitých úkolů vedoucího RK. Pokud je RK opravdu funkční, tak se po čase vytvoří přirozený tlak na účast členů na různých kurzech, vzdělávacích akcích. V dalších generacích takto fungujícího RK je to pak již zažitý standard, se kterým se noví členové snáze ztotožní.

Jak jsem psal na začátku, tak primárním úkolem RK má být dle mého neustále výchova. Když se člověk zamyslí, tak i nástroje výchovy jsou u RS dosti podobné těm u mladších (parta, zážitky, učení se praxí). A fungující RK je v tomto opět neocenitelný a přirozený pomocník, protože nabízí smysluplné využití času, partu, směřuje členy na různé kurzy i je popostrčí k zapojení do pomoci (oddílům, středisku). Tím je vlastně osobnostní rozvoj provázán s předchozími dvěma body.

PÁR POSTŘEHŮ NA ZÁVĚR

Mám za to, že středisko je skládačkou dvou hlavních sekcí: výchovné, kterou představují jednotlivé oddíly, a technické (např. revizka, hospodář, správa vybavení...). Při správném (spíše ideálním) chodu střediska jsou obě sekce fungující, disponují dostatečným množstvím osob a jsou v jakési rovnováze. Za mě může být právě dobře fungující RK tím prostředím, kde dochází k prvotnímu rozdělování lidí do těchto dvou sekcí. Navíc fungující RK pomáhá v „dobíjení baterek“ svých členů. Pokud má vedoucí střediska oporu ve fungujícím RK, je pak snazší zajistit kontinuitu vedení, „dolévání“ nových sil k jednotlivým sekcím a k udržení členů, aby nevyhořeli. Mimo jiné, fungující RK lépe a efektivně podchytí odrůstající skauty

a skautky, čímž zúročí práci vedoucích u mladších členů a zajistí, že vychované děti budou vracet skautu zpět to, co do nich „investovali“ jejich vedoucí.

Na oplátku má možnost středisko nabídnout finanční podporu, která je v tomto věku vcelku vhodná a ocení ji jak RS, tak i rodiče, materiální podporu, informační podporu (akce, kurzy, kontakty). Možnost je i uzpůsobit zázemí klubovny pro roverský koutek, kde se mohou scházet, nebo možnost zůstat o týden déle na táboře, který bude jen pro ně. Navíc mám z minulosti pocit, že rodiče pustí své děti na kolech do Maďarska o něco snáze, když se jede v rámci roverské akce, než kdyby to bylo s partou lidí ze střední. A i toto vlastně skaut mimoděk nabízí, větší důvěru.

Na co myslet při spolupráci středisko + RK

- Vyjasnit si očekávání ze strany RS a ze strany střediska.
- Probrat hranici mezi úkolováním RS a volným pro jejich zábavu.
- Stanovit pravidla fungování RK (kdysi jsme měli akce rozdělené na akce RS a roverské akce, aby bylo hlavně rodičům jasno, za co nese odpovědnost středisko a co už je mimo).
- Nečekat, že vše jde hned, na vzniku a zlepšování RK je třeba pracovat postupně. ♣

Aleš Bohouš Slezák – středisko Svatopluk Břeclav

SMYSL PODPORY ROVERINGU

Po svém nástupu do funkce vedoucího střediska jsem si uvědomil, že rovering ve svém středisku podporovat musím. Pokud už naši vedoucí oddílů věnovali tolik úsilí výchově mladších členů v duchu skautských ideálů, nemůžeme si je dovolit ztratit ve chvíli, kdy vstupují do roverského věku. Společně s ostatními lidmi ve vedení střediska jsme se shodli na tom, že je důležité podporovat výchovný program pro RS, protože mají před sebou ještě podstatnou část své skautské stezky. Je to také důležité období pro celé středisko, protože právě tito lidé se budou v nejbližších letech podílet na vedení oddílů, tedy na tom hlavním, co má celé středisko za cíl. Rezignací na výchovu v roverském věku rezignujeme na vše, co tomuto věku přísluší, a že toho není málo.

PODPORA RS NA CHODU STŘEDISKA

V průběhu mého vedení střediska jsem si uvědomil, že RS ze střediska jsou mí nejbližší spolupracovníci a kamarádi, jsou to vedoucí oddílů a jejich oddílové rady, klíčoví hráči a základní kameny střediska. Jsou to lidé, kteří pak většinou zůstávají členy i v dospělém věku a z jejich řad se rekrutují noví činovníci střediska. Dává mi smysl usilovat o dobře fungující RK. V opačném případě je to příliš velký risk pro budoucnost střediska.

Dobrý vedoucí ale musí mít ty RS rád. Jejich přirozenou vlastností totiž je, že začnou dřív nebo později s větší či menší vervou odcházet z maloměstského střediska a začnou objevovat velký svět. Nedělejme si iluze, že s tím jsme schopni něco zásadního udělat. Zbývá jen doufat, že se nám na středisku podařilo vytvořit tak dobré prostředí, kam se budou naši RS rádi vracet.

Až se jednou ohlédnu za svým působením na středisku, založení a fungování RK budu považovat za jeden z úspěchů. Není to úspěch můj, je to úspěch našich RS. ♣

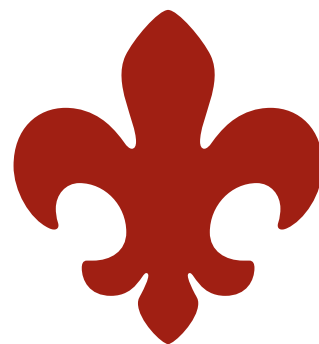
ZÁVĚR

Nacházíš se na konci příručky, která měla za cíl tě inspirovat, ukázat ti možné cesty rovingu a RK zejména v začátcích. Nezapomeň na to, že zde není žádný 100% funkční návod, ale jsou tu zkušenosti a myšlenky ostatních, které když aplikuješ na své podmínky, tak ti mohou pomoci.

Neboj se k této příručce vracet a listovat v ní znovu. Další čtení ti může přinést nový nápad. Stejně tak se neboj příručku šířit dál mezi další lidi, pro které může

být užitečná. Primárně tak mezi další RS a ty, kteří se práci s RS věnují, ale také mezi vedoucí středisek a oddílů, pro které může být nepochybně také užitečná.

Pokud tě po dočtení napadá nějaká otázka k zakládání a činnosti RK, jakékoliv konkrétní věci týkající se rovingu nebo i rovingu obecně, neváhej se ozvat Roverskému odboru na mail ro@skaut.cz. Poradí ti, nebo tě přesměrují na místo, kde se dozvíš více.

DŮLEŽITÉ ODKAZY

- **Roverská Wiki**
→ wiki.rovernet.cz
- **FB Roving CZ/ Rovernet**
→ www.facebook.com/rovernet.cz
- **FB skupina Roveři a Rangers CZ**
→ www.facebook.com/groups/1460012784268559/?ref=br_rs
- **Web Roverského odboru**
→ www.skaut.cz/ro
- **Youtube kanál RO**
→ bit.ly/ro_youtube
- **Online časopis Roverský kmen**
→ casopisy.skaut.cz/kmen

ROVERSKÝ ODBOR PRVNÍ (K)ROKY ROVERSKÉHO KMENE

Autorský kolektiv

Michal Holobrádek – Majkl

Jakub Zoblivý – Makča

Jan Balajka – Jeňa

Kamil Ošlejšek – Abe

Josef Šaroun – Padre

Tomáš Adámek – Katamaru

Ondřej Kučera – Dýšek

Ondřej Procházka

Foto: Za fotografie děkujeme RRetalon Křtiny

Grafická úprava a sazba: Dominika Grohmann

V roce 2020 vydal Junák – český skaut, z. s.

Děkujeme všem, kteří se na vzniku brožury podíleli svými podněty, komentáři, konzultacemi či korekturami: členům Roverského odboru a dalším.

